

บทความวิชาการเกษตรเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง

ฝ่ายวิทยุการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โทร. 02-5798511 โทรสาร 02-5793927

เรียบเรียงโดย นางสาวศิวาพร คงมีทรัพย์

รายการเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเกษตรกร

เรื่อง สศท.6 แนะนำพืชทางเลือกน่าสนใจ ทดแทนปลูกข้าวนาปรัง จ.ฉะเชิงเทรา รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศ

ออกอากาศ วันพุธที่ 6 ธันวาคม 2566

สวัสดีค่ะ คุณผู้ฟังขอต้อนรับเข้าสู่รายการเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเกษตรกร ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร ในระบบ เอ.เอ็ม ความถี่ 1,386 กิโลเฮิร์ต เวลา 06.30 – 07.00 น. สำหรับรายการเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเกษตรกรในวันนี้นำเสนอข่าวสารความเคลื่อนไหว เรื่อง สศท.6 แนะนำพืชทางเลือกน่าสนใจ ทดแทนปลูกข้าวนาปรัง จ.ฉะเชิงเทรา รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ขอเชิญติดตามรับฟังได้เลยค่ะ

นายกฤษฎ์ เอี่ยมฐานนท์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6 ชลบุรี (สศท.6) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) เปิดเผยว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67 เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกพืชได้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ โดยกำหนดพื้นที่การเพาะปลูกทั่วประเทศ 10.66 ล้านไร่ แบ่งเป็น การเพาะปลูกในเขตชลประทาน จำนวน 6.37 ล้านไร่ ได้แก่ ข้าวนาปรัง 2 (นาปรัง) จำนวน 5.80 ล้านไร่ และพืชผัก จำนวน 0.57 ล้านไร่ ส่วนพื้นที่นอกเขตชลประทาน จำนวน 4.29 ล้านไร่ ได้แก่ นาปรัง จำนวน 2.33 ล้านไร่ และพืชผัก จำนวน 1.96 ล้านไร่ แต่เนื่องจากในบางพื้นที่มีปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำค่อนข้างน้อยจึงมีความจำเป็นต้องงด การจัดสรรน้ำในการเพาะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 กระทรวงเกษตร ฯ จึงส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้รายงานสถานการณ์น้ำในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 ของพื้นที่ภาคตะวันออกพบว่า พื้นที่ใฝ่ระวางน้ำมาก (ขุนด่านปราการชล) จังหวัดนครนายก และพื้นที่ใฝ่ระวางน้อย ภาคตะวันออก (คลองสียัด) จังหวัดฉะเชิงเทรา จึงขอให้หน่วยงานวางแผนการระบายน้ำโดยจัดลำดับความสำคัญตาม ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรและขอความร่วมมือให้เกษตรกรงดการปลูกข้าวนาปรังต่อเนื่อง และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำโดยการใช้น้ำภาคการเกษตรให้ส่งเสริมการปรับเปลี่ยน การเพาะปลูกพืช เพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำและเพิ่มรายได้ในพื้นที่

จังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งได้ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อใช้ในการทำนาโดยเฉพาะการทำนาปรัง เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฝนทิ้งช่วง ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้กำหนด นโยบายโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง มาตั้งแต่ปี 2564 ครอบคลุม 23 จังหวัดทั่วประเทศ และจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดเดียวของภาคตะวันออกที่เป็นพื้นที่เป้าหมาย ทั้งนี้ ในปี 2566 จังหวัดฉะเชิงเทราได้ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาปรังโดยปลูกพืชทางเลือกทดแทน โดย สศท.6 ในฐานะหน่วยงาน

คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะทำงานกำหนดราคาเกณฑ์รับซื้อผลผลิตภายใต้โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาปรังโดยปลูกพืชทางเลือกทดแทน เพื่อขับเคลื่อนบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทราพร้อมด้วยหอการค้าจังหวัดฉะเชิงเทรา

สศท.6 ได้ดำเนินการศึกษาการผลิตและการตลาดพืชทางเลือกปลูกทดแทนข้าวนาปรังของจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาปรัง โดยปลูกพืชทางเลือกทดแทนของจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนตัวอย่าง 68 ราย พบว่า ปี 2565 ข้าวนาปรัง มีต้นทุนการผลิต 4,367.18 บาท/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนเฉลี่ย 4,502.25 บาท/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนสุทธิ (กำไร) 135.07 บาท/ไร่/รอบการผลิต ซึ่งข้าวนาปรังใช้น้ำในการเพาะปลูกถึง 1,100 ลูกบาศก์เมตร/ไร่/รอบการผลิต ในขณะที่พืชทางเลือก 7 ชนิด ได้แก่ แหนแดง ถั่วเขียว ข้าวโพดหวาน แตงโม พักทอง พักแพง และปอเทือง (ข้อมูลจากสำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา) จะใช้น้ำในการเพาะปลูกเพียง 472 ลูกบาศก์เมตร/ไร่/รอบการผลิต น้อยกว่าการทำนา 2 เท่า ซึ่งเกษตรกรจะปลูกพืชทางเลือกทดแทนในช่วงของนาปรัง (1 พฤศจิกายน – 30 เมษายน ของปีถัดไป) เพื่อลดการทำนาปรังของจังหวัดฉะเชิงเทราโดยพืชทางเลือกทดแทนข้าวนาปรังสามารถจำแนกต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนพืชทางเลือกที่น่าสนใจและสร้างรายได้ดีให้เกษตรกรในพื้นที่ 4 อันดับแรก พบว่า **แหนแดง** ต้นทุนการผลิต 10,923.11 บาท/ไร่/รอบการผลิต ให้ผลผลิต 544 กิโลกรัม/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนเฉลี่ย 32,640 บาท/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนสุทธิ (กำไร) 21,716.89 บาท/ไร่/รอบการผลิต **ถั่วเขียว** ต้นทุนการผลิต 3,234.34 บาท/ไร่/รอบการผลิต ให้ผลผลิต 120.00 กิโลกรัม/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนเฉลี่ย 4,200 บาท/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนสุทธิ (กำไร) 965.66 บาท/ไร่/รอบการผลิต **ข้าวโพดหวาน** ต้นทุนการผลิต 5,568.05 บาท/ไร่/รอบการผลิต ให้ผลตอบแทน 1,000 กิโลกรัม/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนเฉลี่ย 6,500 บาท/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนสุทธิ (กำไร) 931.95 บาท/ไร่/รอบการผลิต และ**แตงโม** ต้นทุนการผลิต 13,381.64 บาท/ไร่/รอบการผลิต ให้ผลผลิต 2,210.00 กิโลกรัม/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนเฉลี่ย 15,470.00 บาท/ไร่/รอบการผลิต ผลตอบแทนสุทธิ (กำไร) 2,088.36 บาท/ไร่/รอบการผลิต **ด้านสถานการณ์ตลาดของพืชทางเลือก 7 ชนิด** พบว่า ผลผลิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 98 เกษตรกรจะส่งให้กับพ่อค้ารวบรวมในพื้นที่ เพื่อจำหน่ายให้กับพ่อค้าปลีกในพื้นที่ รวมทั้งผู้บริโภคทั้งในจังหวัดและนอกจังหวัด และผลผลิตที่เหลืออีกร้อยละ 2 เกษตรกรเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน

สำหรับแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนมาปลูกพืชทางเลือกทดแทนข้าวนาปรังมากที่สุด คือ ระยะเวลาการปลูกพืชทางเลือกทดแทนสั้นกว่าข้าวนาปรัง ใช้น้ำน้อยกว่าทำนาปรังและทำให้ดินฟื้นฟู การสนับสนุนปัจจัยในช่วงเริ่มปรับเปลี่ยน การเชื่อมโยงตลาดของพืชทางเลือกทดแทนที่ชัดเจน และมีนโยบายประกันราคาพืชทางเลือกทดแทนข้าวนาปรัง อย่างไรก็ตาม หน่วยงานราชการส่งเสริมความรู้ของพืชทางเลือกทดแทน เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่บางชนิดไม่เหมาะสมเนื่องจากพื้นที่นาลุ่มต่ำ มีการติดตามดูแลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชทางเลือกชนิดอื่นเพิ่มเติม สนับสนุนแหล่งรวบรวมและรับซื้อผลผลิตพืชทางเลือกในพื้นที่ เพื่อความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างเกษตรกรและพ่อค้ารับซื้อ และควรขยายผลโครงการในรูปแบบนี้ไปยังพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ เนื่องจากเป็นโครงการที่มีลักษณะเจาะจงตามศักยภาพของพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

ทั้งนี้ ข้อมูลผลการศึกษาระดับสมบูรณ์ ของ สศท.6 ได้ดำเนินการเผยแพร่ ทางเว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจ

การเกษตร www.oae.go.th และ www.zone6.oae.go.th ในช่วงเดือนกันยายน 2566 ที่ผ่านมา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาแก้ไขปัญหา และเสนอแนะแนวทางการจัดการในการวางแผนการทำการปราง และนโยบายการพัฒนาส่งเสริมการผลิตพืชใช้น้ำน้อย รวมถึงเกษตรกรสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชทางเลือกทดแทนข้าวนาปรังต่อไป หากท่านใดสนใจข้อมูลเชิงลึกของงานวิจัยสามารถสอบถามได้ที่ สศท.6 โทร 0 3835 1261 หรืออีเมล zone6@oae.go.th

ราคาที่เกษตรกรขายได้ทั่วประเทศ

ข้าว

ข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลินาปี เฉลี่ยตันละ 13,028 บาท สัปดาห์ก่อน 13,246 บาท

ข้าวเปลือกความชื้น 15% เฉลี่ยตันละ 10,179 บาท สัปดาห์ก่อน 10,485 บาท

ข้าวโพด

ข้าวโพดความชื้นไม่เกิน 14.5 % สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 8.63 บาท สัปดาห์ก่อน 8.84 บาท

ข้าวโพดความชื้นเกิน 14.5 % สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 6.96 บาท สัปดาห์ก่อน 7.00 บาท

ถั่วเหลือง

ถั่วเหลืองชนิดคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 15.50 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ถั่วลิสง

ถั่วลิสงทั้งเปลือกแห้ง สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 47.76 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ถั่วลิสงทั้งเปลือกสด สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 30.89 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ถั่วเขียว

ถั่วเขียวผิวมันเมล็ดใหญ่ชนิดคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 26.62 บาท สัปดาห์ก่อน 26.76 บาท

ถั่วเขียวผิวเมล็ดเล็กคละ สัปดาห์นี้ไม่มีรายงานราคา

ปาล์มน้ำมัน

ผลปาล์มทั้งทะลาย สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 6.23 บาท สัปดาห์ก่อน 6.04 บาท

มันสำปะหลัง

หัวมันสำปะหลังสด สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 2.93 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

มันเส้น

มันเส้น สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 7.29 บาท สัปดาห์ก่อน 7.28 บาท

ไหม

เส้นไหมพื้นเมืองเกรด 1 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 1,918 บาท สัปดาห์ก่อน 2,040 บาท

เส้นไหมพื้นเมืองเกรด 2 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 1,382 บาท สัปดาห์ก่อน 1,386 บาท

เส้นไหมพื้นเมืองเกรด 3 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 933 บาท สัปดาห์ก่อน 921 บาท

สับปะรด

สับปะรดโรงงาน สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 10.57 บาท สัปดาห์ก่อน 10.38 บาท

สับปะรดบริโภค สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 14.35 บาท สัปดาห์ก่อน 14.30 บาท

ยางพารา

ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 1 สัปดาห์นี้ไม่มีราคา

ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 2 สัปดาห์นี้ไม่มีราคา

ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 3 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 49.67 บาท สัปดาห์ก่อน 50.33 บาท

ยางก้อนคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 23.62 บาท สัปดาห์ก่อน 23.61 บาท

เศษยางคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 22.23 บาท สัปดาห์ก่อน 21.74 บาท

น้ำยางสดคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 45.69 บาท สัปดาห์ก่อน 45.78 บาท

ราคาสินค้าปศุสัตว์

สุกร

สุกรน้ำหนัก 100 ก.ก.ขึ้นไป สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 64.64 บาท สัปดาห์ก่อน 64.18 บาท

ไก่เนื้อ

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 40.69 บาท สัปดาห์ก่อน 40.58 บาท

ไข่ไก่

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ยร้อยฟองละ 372 บาท สัปดาห์ก่อน 371 บาท

ไข่เป็ด

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ยร้อยฟองละ 405 บาท สัปดาห์ก่อน 406 บาท

โคเนื้อ

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 89.84 บาท สัปดาห์ก่อน 89.79 บาท

กระป๋อง

ราคาเฉลี่ยทั้งประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 66.42 บาท สัปดาห์ก่อน 66.05 บาท

ราคาสินค้าประมง

ปลาตูกบึกก้อย สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 60.92 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ปลาช่อน สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 79.01 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

กุ้งขาวแวนนาไม สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 121.92 บาท สัปดาห์ก่อน 126.32 บาท

ปลาทุ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 67.72 บาท สัปดาห์ก่อน 69.80 บาท

ปลาหมึกกระดอง สัปดาห์นี้ไม่มีราคา

ปลาเป็ด สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 7.06 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ปลาป่น สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 38.00 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

จากกันวันนี้ฝากประชาสัมพันธ์ข่าวสารของศูนย์บริการร่วมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเปิดให้บริการข้อมูล/ข่าวสาร และรับเรื่องราวร้องทุกข์ ซึ่งเป็นจุดรับบริการที่รวมงานบริการหลายประเภท จากหลายหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไว้ด้วยกัน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการยื่นรับบริการต่าง ๆ ได้ที่จุดรับเรื่องเพียงจุดเดียว โดยเราให้บริการข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ เช่น ความรู้ด้านการเกษตร ข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ข้อมูลข่าวสาร ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร ข้อมูลสารสนเทศทางการเงิน การบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ข้อมูลรายงานการสรุปสถานการณ์น้ำรายวัน เป็นต้น โดยทุกท่านสามารถติดต่อได้หลายช่องทางที่

- Call Center 1170

- เว็บไซต์ www.moac.go.th/builder/service/

- อาคารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 1 ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ

10200 โทรศัพท์ : 0-2281-5955 หรือ 0-2281-5884

ขอขอบคุณ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6 ชลบุรี เรื่อง สศท.6 แนะนำพืชทางเลือกน่าสนใจ ทดแทนปลูกข้าวนาปรัง จ.ฉะเชิงเทรา รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรราคาสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญ

ประจำสัปดาห์ที่รายงานให้เราได้ทราบกันในสัปดาห์นี้ด้วยค่ะ และขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตรที่กรุณาเป็นสื่อกลางให้เราได้พบกัน ทุกสัปดาห์

สำหรับวันนี้เวลาของเราได้หมดลงแล้ว หากคุณผู้ฟังท่านใดต้องการ ติดต่อสอบถามข้อมูลด้านเศรษฐกิจการเกษตร สามารถติดต่อได้ที่ ส่วนปฏิบัติการข้อมูลการเกษตร ทางเบอร์โทรศัพท์ 02-561-2870 หรือติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวได้ที่ เว็บไซต์ สศก. www.oae.go.th / Fanpage Facebook เศรษฐกิจการเกษตรเพื่อประชาชน และอีกหนึ่งช่องทางเพื่อร่วมติดตามข่าวสารด้านเศรษฐกิจการเกษตรผ่าน line@ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร โดยคุณผู้ฟังสามารถเพิ่มเราเป็นเพื่อนได้ โดยค้นหา ID Line : @oanews เพียงเท่านี้คุณผู้ฟังก็สามารถติดตามข่าวสารด้านเศรษฐกิจการเกษตรได้อย่างทันสมัยทันสถานการณ์ สำหรับวันนี้เวลาของรายการหมดแล้ว พบกันใหม่ในวันศุกร์ สวัสดีค่ะ